

2492

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๗๑๒.๓/ว ๑๔๙๘๑

จุฬาร ปรพน.เปรมฤทัย
 เลขรับ..... 3892
 วันที่..... 19 ต.ค. 2564
 เวลา..... 10.53 น.

สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน
 เลขรับ..... 7543
 วันที่..... 18 ต.ค. 2564
 เวลา..... 13.25 น.

กรมโยธาธิการและผังเมือง
 ถนนพระราม ๙ เขตห้วยขวาง
 กทม. ๑๐๓๑๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างขออนุญาตผังเมือง

เรียน ปลัดกระทรวงพลังงาน

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
 เลขรับที่..... 2412
 ลงวันที่..... 19 ต.ค. 2564
 เวลา..... 15.00 น.

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างขออนุญาตผังเมือง พ.ศ. จำนวน ๑ ชุด
 ๒. แบบบันทึกความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ ชุด
 เพื่อประกอบการจัดทำร่างขออนุญาตผังเมือง

ด้วยกรมโยธาธิการและผังเมือง ได้ดำเนินการจัดทำร่างขออนุญาตผังเมืองตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๗๕ (๘) ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจจัดทำร่างขออนุญาตผังเมืองเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ และตามมาตรา ๗ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน โดยได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำร่างขออนุญาตผังเมืองในเบื้องต้นด้วยแล้ว

ในการนี้ กรมโยธาธิการและผังเมือง ขอความอนุเคราะห์ท่านพิจารณาให้ความเห็นต่อร่างขออนุญาตผังเมือง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย หรือตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ เพื่อให้การจัดทำร่างขออนุญาตผังเมืองมีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยขอให้ส่งกรมโยธาธิการและผังเมืองภายในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

เรียง น.ช.น.
 เรียง น.ช.น.

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนวัช สุวรรณเดช)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

เรียง น.ช.น.
 เรียง น.ช.น.
 เรียง น.ช.น.
 (นางเปรมฤทัย วินัยแพทย์)
 รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
 ปลัดกระทรวงพลังงาน
 19 ต.ค. 2564

เรียน ปรพน. (เปรมฤทัย)
เพื่อโปรดพิจารณา

ผอ.กก.

18 ต.ค. 2564

สำนักผังเมืองรวม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๑ ๘๒๙๗

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๑๗๐๘

เอกสารร่างขออนุญาตผังเมือง พ.ศ.
และแบบบันทึกความคิดเห็นฯ

แบบบันทึกความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

คำชี้แจง

กรมโยธาธิการและผังเมืองได้จัดทำ “ร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง” และดำเนินการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้ส่วนราชการทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ ดังนี้ ๑) การจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง จำนวน ๑๐ ครั้ง ในระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ – มีนาคม ๒๕๖๔ ณ กรุงเทพมหานคร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดนครปฐม จังหวัดชลบุรี จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดภูเก็ต จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพิษณุโลก มีผู้เข้าร่วมสัมมนาจำนวน ๔,๓๖๗ คน ๒) แบบสอบถามกระดาษ (Questionnaire) จำนวน ๕๑๒ ชุด และ ๓) การแสดงความคิดเห็นผ่านแบบสอบถามออนไลน์ จำนวน ๑,๓๓๖ ชุด ซึ่งร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง (ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมแล้ว) เป็นข้อมูลตั้งต้นในการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาให้ความเห็นผ่านแบบบันทึกนี้ ทั้งนี้ สามารถเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ ดังนี้

- ๑) ให้ความเห็นผ่าน google form โดยตรง
- ๒) ให้ความเห็นใน Document word file (ตาม QR Code ที่ระบุไว้ในจดหมาย)

และส่ง file แนบมาที่ thammanoon.dpt@gmail.com

กรุณาเสนอความคิดเห็นภายในวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

แบบบันทึกความคิดเห็นของหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เพื่อประกอบการจัดทำร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

ข้อมูลทั่วไป

องค์กร/หน่วยงาน.....

ชื่อผู้ที่เสนอความเห็น.....

e-mail address.....เบอร์โทร.....

ความคิดเห็นของหน่วยงาน

๑. เห็นด้วยกับเอกสารทั้งฉบับ โดยไม่มีข้อแก้ไข

๒. เห็นต่าง โดยเห็นต่างจากข้อความในเอกสารร่างฯ ที่ระบุดังนี้

๒.๑ ข้อความในหน้าที่..... บรรทัดที่..... ขอแก้ไขข้อความเดิมคือ.....

.....

เป็นข้อความใหม่ดังนี้

.....

.....

๒.๒ ข้อความในหน้าที่..... บรรทัดที่..... ขอแก้ไขข้อความเดิมคือ.....

.....

เป็นข้อความใหม่ดังนี้

.....

.....

หมายเหตุ : สามารถเพิ่มเติมความคิดเห็นได้

(ร่าง)

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง
พ.ศ.

(ร่าง)

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง
พ.ศ.

ฉบับที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี
วันที่.....เดือน.....๒๕๖๕

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

พ.ศ.

ส่วนที่ ๑ : ส่วนนำ

๑.๑ บทบาทและความสำคัญของการผังเมือง

ผลสืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศตั้งแต่การเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นแม่บทในการพัฒนาที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยใช้อัตราการเจริญเติบโตของรายได้ ประชาชาติ (GDP) เป็นดัชนีชี้วัดเช่นเดียวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศตะวันตก โดยขาด มาตรการรองรับเพื่อการถ่วงดุลระหว่างภาคส่วนของสังคมที่เหมาะสม ก่อให้เกิดปัญหา กับ ประเทศหลาย ๆ ประการ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม ตัวอย่างเช่น การใช้พื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ผลกระทบจากภัยพิบัติสาธารณะ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เมืองกับชนบท

ด้านกายภาพ เนื่องจากความต้องการใช้พื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมของมนุษย์เพิ่มขึ้น อย่างก้าวกระโดด เช่น พื้นที่เพื่อการพักอาศัย พื้นที่เพื่อการเกษตรกรรม พื้นที่เพื่อการลงทุน ทางด้านเศรษฐกิจการขยายตัวของชุมชนเมืองที่ไม่มีรูปแบบไร้ทิศทาง (Urban sprawl) ความต้องการ ใช้พื้นที่เพิ่มขึ้นนี้ ก่อเกิดการแสวงหาพื้นที่เพื่อรองรับความต้องการที่มีราคาสูง โดยไม่ได้คำนึงถึง ความเหมาะสมทางต้นทุนของพื้นที่ที่ธรรมชาติสรรสร้างไว้ เกิดการรุกรานพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนพื้นที่ควรแก่การอนุรักษ์

ด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทำให้เกิดช่องว่างระหว่างรายได้ เนื่องจากการเน้นอัตรา การเติบโตของรายได้ประชาชาติ โดยที่ขาดมาตรการช้กน้าเพียงพอให้มีการกระจายรายได้ทั่วถึง ส่งผลต่อ ความเหลื่อมล้ำ กล่าวคือ มีผู้ที่มีรายได้สูงซึ่งมีจำนวนเพียงร้อยละ ๑๐ ในขณะที่ประชากรส่วนใหญ่ ยังมีรายได้ในเกณฑ์ระดับต่ำ มีการสร้างงานเพิ่มขึ้นในเขตเมืองทำให้ประชากรวัยแรงงาน

1 ในภาคชนบทเคลื่อนย้ายเข้าสู่แหล่งงานในเมือง เกิดปัญหาแหล่งเสื่อมโทรม ปัญหาคนล้นเมือง
2 การขยายตัวของเมืองไร้ทิศทาง การจราจรแออัด ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศเมือง เป็นต้น

3 **ด้านสังคม** เกิดจากการที่ภาคชนบทเข้าสู่ภาคเมืองของประชากรวัยแรงงาน โดยทอดทิ้งให้
4 ประชากรสูงอายุอยู่โดยลำพัง สร้างปัญหาครอบครัว ผนวกกับระบบการสาธารณสุขมีความก้าวหน้า
5 ประชาชนมีอายุสูงขึ้น เกิดเป็นสังคมของผู้สูงอายุ (Aging Society) ซึ่งเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นให้กับ
6 ประเทศ

7 **ด้านความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อม** การใช้พื้นที่ไม่เหมาะสมโดยขาดระบบการควบคุม
8 นำมาซึ่งปัญหาและภัยพิบัติสาธารณะที่ต้องประสบเป็นประจำทุกปี ได้แก่ อุทกภัย ภัยแล้ง
9 การพังทลายของดิน มลพิษจากภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ตลอดจนการกัดเซาะชายฝั่ง
10 แหล่งน้ำธรรมชาติ ภัยพิบัติ อันเกิดจากการพัฒนาที่ขาดกรอบการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน
11 เกิดการสะสมของปัญหาต่อทุนทางธรรมชาติ เกิดความขัดแย้งที่แย่งชิงทรัพยากรระหว่างกลุ่มคน
12 ในสังคมที่ครอบครองทรัพยากรไม่เท่าเทียมกัน นอกจากผลกระทบต่อความเสื่อมโทรมของ
13 ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศแล้ว ยังมีผลต่อเนื่องถึงโครงสร้างทางสังคมโดยเฉพาะพฤติกรรม
14 การบริโภคที่ไม่เหมาะสม การใช้ชีวิตที่ขาดระเบียบวินัยและกฎกติการ่วมกัน แปรเปลี่ยนสภาพ
15 สังคมไทยที่มีความเอื้ออาทรระหว่างกัน การเคารพต่อธรรมชาติ ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียม
16 ประเพณีที่งดงามที่เป็นจุดเด่นของดินแดนที่เต็มไปด้วยรอยยิ้ม กลายเป็นสังคมที่แก่งแย่งเพื่อความอยู่รอด
17 ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

18 ปัจจุบัน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดแนวนโยบายแห่งรัฐไว้
19 ในมาตรา ๗๒ (๒) ดังนี้ “จัดให้มีการวางผังเมืองทุกระดับและบังคับการให้เป็นไปตามผังเมืองอย่างมี
20 ประสิทธิภาพ รวมตลอดทั้งพัฒนาเมืองให้มีความเจริญโดยสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
21 ในพื้นที่” อันเป็นที่มาของภารกิจด้านการผังเมือง ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการผังเมือง
22 พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้ “การผังเมือง” เป็นกรอบในการวางผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่
23 ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด แล้วให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการภายใต้กรอบนโยบาย
24 และยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่นั้น และส่งต่อไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบ
25 ของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ประกอบด้วย ผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ อันเป็นแนวทาง

1 และแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรง
 2 รักษาเมืองที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 3 สำหรับพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น มีเป้าหมายเพื่อขับเคลื่อนการผังเมือง
 4 ให้มีประสิทธิภาพเป็นเครื่องมือการพัฒนาเชิงพื้นที่ของประเทศให้มีความสอดคล้องกันในทุกกระดับ
 5 โดยกำหนดให้ระบบการผังเมืองของประเทศต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ ตั้งแต่
 6 ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้ดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้
 7 การวางและจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์พื้นที่และที่ดินในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 8 อันจะเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประโยชน์
 9 แก่สาธารณชน “การผังเมือง (Urban Planning)” จึงเป็นกลไกหนึ่งในทางสากลที่ใช้ในการจัดการ
 10 และแก้ไขปัญหาอันเนื่องมาจากการขาดระเบียบของการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกันของสังคม
 11 เพราะการผังเมืองไม่ได้มีความหมายเพียงเฉพาะการดำเนินการในเขตพื้นที่ชุมชนเมืองที่เป็นศูนย์รวม
 12 ของกลุ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงพื้นที่ที่อยู่ภายในอาณาเขตการปกครอง
 13 ของประเทศ โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งในและนอกเขตชุมชนเมือง พื้นที่ที่มีสภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน
 14 ปัจจุบัน (Existing Land Use) ไม่ว่าจะเป็นอย่างไรหรือเป็นของใครก็ตาม หากจะนำมาใช้ประโยชน์
 15 ในกิจกรรมการพัฒนาทางเศรษฐกิจในหลักสากล ประเทศจะมีการพัฒนาภายใต้กฎกติกาการใช้พื้นที่
 16 ที่สังคมตกลงร่วมกัน เพื่อให้เกิดการใช้พื้นที่ที่เหมาะสม ทำให้ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ในการใช้พื้นที่
 17 ตามกรอบที่การผังเมืองกำหนดอันจะนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคมที่ยั่งยืน สอดคล้องตาม
 18 เจตนารมณ์ของการผังเมืองที่มีจุดมุ่งหมายหลักที่ต้องการสร้างกติกาการใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่าง
 19 กลุ่มคนในสังคมเพื่อให้สมาชิกส่วนใหญ่ดำรงชีวิตภายใต้คุณภาพชีวิตที่ดีเพื่อให้ประเทศพัฒนา
 20 อย่างสมดุลสอดคล้องกับการพัฒนาตามหลักปรัชญามั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในที่สุด

21 **๑.๒ ที่มาของธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง**

22 ๑) ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒
 23 โดยให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเป็นผู้จัดทำ เพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐาน
 24 ที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

1 และเมื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่น
2 ที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน (มาตรา ๗ และมาตรา ๗๕ (๘))

3 ๒) สืบเนื่องจากคำกล่าวของนายกรัฐมนตรี (พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) กล่าวในรายการ
4 “ศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ออกอากาศทางโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย
5 เมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ความตอนหนึ่งว่า รัฐบาลได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาในเรื่อง
6 การใช้พื้นที่ให้เกิดความยั่งยืน โดยต้องมีการกำหนดนโยบายการตั้งถิ่นฐานและการผังเมือง
7 ให้มีหน่วยงานระดับชาติกำกับดูแล และทำงานควบคู่ไปกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ
8 และสังคมแห่งชาติ และให้มีกฎหมายเฉพาะเหมือนเป็นธรรมนูญการผังเมืองในการกำกับกฎหมายอื่น ๆ
9 ไม่ให้หน่วยงานต่าง ๆ ละเมิด หรือปล่อยให้มีการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ไม่เป็นไปตามหลักการ

10 ในการดำเนินการร่างธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองได้พิจารณากรอบพันธสัญญาและความร่วมมือ
11 ระหว่างประเทศขององค์การสหประชาชาติ โดยพิจารณาจากกรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องกับ
12 เรื่องการพัฒนาเมือง ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)
13 และพิจารณาให้สอดคล้องกับวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda) จากการประชุม
14 สหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๓ (Habitat III) โดยมี
15 รายละเอียด ดังนี้

16 ๑) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) องค์การ
17 สหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)
18 ซึ่งจะใช้เป็นทิศทางการพัฒนาตั้งแต่เดือนกันยายน ปี ค.ศ. ๒๐๑๕ ถึงเดือนสิงหาคม ค.ศ. ๒๐๓๐
19 ครอบคลุมระยะเวลา ๑๕ ปี โดยประกอบไปด้วย ๑๗ เป้าหมาย โดยเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับ
20 การพัฒนาเมือง คือ เป้าหมายที่ ๑๑ เมืองและการตั้งถิ่นฐานมนุษย์อย่างยั่งยืน การทำให้เข้าถึงที่อยู่
21 อาศัยที่ปลอดภัยและเหมาะสมและการตั้งถิ่นฐานของชุมชนที่ยั่งยืน การลงทุนด้านการขนส่ง
22 สาธารณะ การสร้างพื้นที่สาธารณะสีเขียว การปรับปรุงการวางผังเมืองและการบริหารจัดการ
23 ในลักษณะแบบมีส่วนร่วม

24 ๒) สอดคล้องกับวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda) จากการประชุม
25 สหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๓ (Habitat III) ซึ่งถือเป็น
26 วิสัยทัศน์ของประชาคมโลกในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน ครอบคลุมทั้งในด้านสังคม

1 เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สามารถเชื่อมโยงกับวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และความตกลง
2 ระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวข้อง วาระใหม่แห่งการพัฒนาเมืองเปรียบเสมือนหลักการการพัฒนาเมือง
3 ที่ผ่านการร่วมกันให้ข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและรับรองร่วมกันระหว่างประเทศสมาชิก รัฐบาลท้องถิ่น
4 และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน
5 ครั้งที่ ๓ (Habitat III) จึงได้มาซึ่งหลักการและแนวปฏิบัติที่ผ่านการทดลองแล้วเพื่อเป็นวิสัยทัศน์
6 ร่วมกันของประชาคมโลกในการพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัยอย่างยั่งยืน และควรเป็นส่วนหนึ่งของ
7 การกำหนดอนาคตของเมือง นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป สำหรับกรอบนโยบายระดับประเทศ
8 ที่นำมาเป็นกรอบในการพิจารณา ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
9 โดยมีรายละเอียด ดังนี้

10 ๓) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ
11 อย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการ
12 เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมาย ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเมือง ๒ ด้าน คือ
13 ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้าง
14 การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมียุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาส
15 และความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับปรุงสมดุลและพัฒนาระบบ
16 การบริหารจัดการภาครัฐ ที่เกี่ยวข้องกับบริหารจัดการด้านผังเมือง

17 ๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเมือง คือ
18 (๑) ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (๒) ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
19 และระบบโลจิสติกส์ และ (๓) ด้านการพัฒนาภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ

20 ๑.๓ การบังคับใช้ของธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

21 เนื่องจากธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผังเมือง
22 พึงปฏิบัติ โดยพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดว่าเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว
23 จึงมีผลผูกพันกับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไป
24 ตามอำนาจหน้าที่ ดังนั้น ผลของการใช้บังคับจึงบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐที่จะต้องดำเนินงานภายใต้
25 ระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่ต้องปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี

ส่วนที่ ๒ : นิยามศัพท์

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26

- ๑) **ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง** หมายความว่า หลักการพื้นฐานที่ผู้เกี่ยวข้องกับการผังเมืองพึงปฏิบัติ ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว จึงมีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไป ตามหน้าที่และ อำนาจของตน
- ๒) **การผังเมือง** หมายความว่า การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่าง ๆ สำหรับเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคม และการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทาง ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ
- ๓) **การพัฒนาเมือง** หมายความว่า การดำเนินการวางนโยบาย รวมทั้งการสร้าง ปรับปรุง พื้นฟู บูรณะ ดำรงรักษา หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อพัฒนาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ภายใต้กรอบของ การผังเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความเจริญก้าวหน้า ของเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านต่าง ๆ
- ๔) **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** หมายความว่า บริเวณที่มีกิจกรรมทุกชนิดที่มีการกระทำในลักษณะ เป็นประจำ ไม่ว่าจะกิจกรรมนั้นจะประกอบอยู่บนพื้นที่ดินเหนือพื้นดิน หรือใต้พื้นดินและไม่ว่าจะอยู่ ภายในอาคารหรือนอกอาคารที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ดินแปลงนั้น
- ๕) **เมืองอัจฉริยะ** หมายความว่า เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและ ชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ลดค่าใช้จ่าย และการใช้ทรัพยากรของเมืองและประชากรเป้าหมาย โดยเน้นการออกแบบที่ดี และการมีส่วนร่วม

- 1 ของภาคธุรกิจและประชาชนในการพัฒนาเมือง ภายใต้แนวคิดการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เมืองทันสมัย
 2 ให้ประชาชนในเมืองมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน
- 3 ๖) **หน่วยงานของรัฐ** หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การอิสระ
 4 หน่วยงานอื่นของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหมายความรวมถึงคณะกรรมการที่มี
 5 อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง
- 6 ๗) **เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)** หมายความว่า การนำเครื่องมือ อุปกรณ์ดิจิทัล
 7 อาทิ คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์และ สื่อออนไลน์ มาใช้ให้เกิด
 8 ประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนา
 9 กระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กรให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพ โดยหมายรวมถึง
 10 ถึงเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศด้วย
- 11 ๘) **พื้นที่เปิดโล่ง** หมายความว่า พื้นที่เปิดโล่งเพื่อประโยชน์ในการนำธรรมชาติเข้ามาในพื้นที่เมือง
 12 เพื่อสุขอนามัยชุมชนและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม สร้างความรื่นรมย์ ผ่อนคลาย
 13 ความเครียด เป็นการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ทางเศรษฐกิจ แต่เป็นการใช้
 14 ประโยชน์ให้เกิดผลตอบแทนทางด้านสังคม โดยเฉพาะเมืองที่มีขนาดใหญ่ ความหนาแน่นสูง
 15 พื้นที่โล่งหรือพื้นที่เปิดโล่งยังมีความสำคัญและจำเป็นมากขึ้น มักใช้ควบคู่กับการนันทนาการ
 16 พื้นที่โล่งมีหลายลักษณะ ตั้งแต่สนามหญ้า สวนหย่อม สวนสาธารณะ สวนป่า อุทยาน แม่น้ำ
 17 ลำคลอง หนอง บึง ตลอดจนไร่นาในชนบท
- 18 ๙) **ทรัพยากรธรรมชาติ** หมายความว่า สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามกระบวนการธรรมชาติและมนุษย์
 19 สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ แบ่งประเภททรัพยากรธรรมชาติได้ ๒ ประเภท
 20 คือ ๑) ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุ น้ำมัน หรือ ก๊าซธรรมชาติ เป็นต้น
 21 ๒) ทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถทดแทนใหม่ได้ เช่น ป่าไม้ ดิน สัตว์ป่า น้ำ ทรัพยากรธรรมชาติ
 22 ประเภทนี้หากมีการจัดการในการใช้อย่างถูกวิธีจะสามารถเกิดขึ้นหรือทดแทนขึ้นใหม่ได้
- 23 ๑๐) **อัตลักษณ์** หมายความว่า คุณลักษณะเฉพาะตัวซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะบุคคล สังคม
 24 ชุมชนหรือประเทศนั้นๆ อาจรวมถึงเชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมท้องถิ่น และศาสนา ฯลฯ ซึ่งมี
 25 คุณลักษณะที่ไม่ทั่วไปหรือสากลกับสังคมอื่น ๆ หรือเป็นลักษณะที่ไม่เหมือนกับของคนอื่น ๆ

- 1 ๑๑) **สิ่งแวดล้อม** หมายความว่า สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ และชีวภาพที่อยู่รอบตัวมนุษย์
2 ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์ได้ทำขึ้น
- 3 ๑๒) **สภาพแวดล้อม** หมายความว่า บริบท สภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบเหตุการณ์ สถานการณ์
4 สถานที่ต่างๆ ซึ่งสภาพแวดล้อมมีหลากหลายองค์ประกอบ เช่น สภาพแวดล้อมทางกายภาพ
5 สภาพแวดล้อมทางสังคม และสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม
- 6 ๑๓) **รัฐ** หมายความว่า สถาบัน หรือองค์การที่ประกอบขึ้นจากประชาชนที่อยู่กันอย่างมีระบบ
7 ระเบียบภายในดินแดนใดดินแดนหนึ่ง โดยมีอำนาจในการปกครองตนเองหรืออำนาจอธิปไตย
8 อำนาจดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นสถาบันที่แยกออกมาจากตัวบุคคล ซึ่งคนจะเป็นเพียงผู้ถือและ
9 ใช้อำนาจแทนสถาบันเท่านั้น ความเป็นรัฐนี้จะมีลักษณะพิเศษ กล่าวคือ รัฐจะมีความเด็ดขาด
10 มีอำนาจสูงสุด มีอิสระ มีความเป็นตัวของตัวเอง รัฐสามารถที่จะใช้อำนาจปกครองเหนือ
11 ประชาชนของตนได้อย่างเต็มที่ ในขณะที่องค์การอื่นๆ ไม่มีลักษณะเช่นว่านี้
- 12 ๑๔) **สาธารณสุข** หมายความว่า อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาด
13 สัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อ
14 สาธารณชน ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้นอุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด ซึ่งก่อให้เกิด
15 อันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชน หรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน หรือ
16 ของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย
- 17 ๑๕) **พื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม (Sensitive Area)** หมายความว่า พื้นที่ที่มีความอ่อนไหว
18 หรือมีความเปราะบาง ที่มีโอกาสเกิดความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในเชิงลบหากได้รับผลกระทบ
19 ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป
- 20 ๑๖) **โครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่น** หมายความว่า โครงสร้างพื้นฐานที่มีการออกแบบทาง
21 วิศวกรรมให้มีความแข็งแรงทนทานต่อการเกิดลมพายุรุนแรง และภัยพิบัติธรรมชาติอื่นๆ
22 โดยการออกแบบควรมีความเรียบง่ายแต่ต้องสามารถปรับเปลี่ยนได้เมื่อมีความจำเป็นในอนาคต
- 23 ๑๗) **เขตสงวน** หมายความว่า พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติและระบบนิเวศตลอดจนห่วงโซ่อาหาร
24 พื้นที่สงวนเป็นส่วนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ทุกคนได้รับประโยชน์ร่วมกัน จึงต้องได้รับ
25 การปกป้องคุ้มครองและการป้องกันให้ยังคงดำรงรักษาคุณค่าทางธรรมชาติและระบบนิเวศ

- 1 มิให้ถูกนำไปใช้ประโยชน์หรือได้รับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จนทำให้เสียคุณค่าที่ยาก
2 แก่การทำกลับคืนให้ตื้นเดิมได้
- 3 ๑๘) เขตอนุรักษ์ หมายความว่า พื้นที่ที่ต้องการการบำรุงรักษาให้คงคุณค่าในการนำมาใช้ประโยชน์
4 ต่อไปในระยะยาว ได้แก่ พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงาม พื้นที่ที่มีคุณค่า
5 ทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม พื้นที่ดังกล่าวสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ แต่ต้องไม่ทำให้
6 คุณค่าเดิมที่มีอยู่เสื่อมคลายลงพื้นที่อนุรักษ์มีทั้งที่อยู่ในและนอกชุมชน
- 7 ๑๙) เขตพัฒนา หมายความว่า พื้นที่พัฒนาเป็นพื้นที่มีศักยภาพสำหรับนำมาใช้ประโยชน์เป็น
8 ถิ่นฐานชุมชน ตอบสนองกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในชีวิตประจำวัน ปรางค์อาคาร
9 สิ่งก่อสร้างเพื่อการอยู่อาศัย อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การคมนาคมขนส่ง สาธารณูปโภคและ
10 สาธารณูปการ
- 11 ๒๐) พื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์ หมายความว่า พื้นที่เกษตรที่มีความเหมาะสมต่อการปลูก
12 พืชให้ได้ผลผลิตที่สูง

13 ส่วนที่ ๓ : ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง

14 โดยทั่วไป การวางผังเมืองมีกรอบหลักการพื้นฐานที่เป็นสากลซึ่งทุกประเทศจะยึดถือเป็น
15 กฎที่ต้องคำนึงถึงเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองที่ดี กล่าวคือ ๑) หลักแห่งความสอดคล้องเชื่อมโยง
16 (Rule of Coherence) เพื่อความกลมกลืนกันในเชิงพื้นที่สำหรับการวางผังในแต่ละระดับ ๒) หลักแห่ง
17 ความมีเอกภาพ (Rule of Solidarity) เพื่อความมั่นคงและเป็นปึกแผ่นเดียวกันในเนื้อหาเชิงพื้นที่ของ
18 การวางผังเมืองทุกระดับ และ ๓) หลักแห่งความยั่งยืน (Rule of Sustainability) โดยปรากฏอยู่ใน
19 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งเป็นที่มาของ
20 หลักการพื้นฐานในธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง จำนวน ๓ หมวด ๒๖ ข้อ ได้แก่ หมวด ๑ หลักการ
21 เจริญนโยบาย จำนวน ๗ ข้อ หมวด ๒ หลักการพื้นฐาน จำนวน ๑๔ ข้อ และหมวด ๓ หลักการเชิงพื้นที่
22 จำนวน ๕ ข้อ โดยในหมวด ๒ หลักการพื้นฐาน ประกอบด้วยหลักการย่อย ๔ ด้าน คือ ๑) หลักการ
23 สร้างคุณภาพชีวิตที่ดี (ข้อ ๘ - ๙) ๒) หลักการมีส่วนร่วม (ข้อ ๑๐) ๓) หลักการแก้ไขความเดือดร้อน
24 ของประชาชน (ข้อ ๑๑ - ๑๓) และ ๔) หลักการเชิงวิทยาการ (ข้อ ๑๔ - ๒๑)

1 **ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง ประกอบด้วย**

2 **หมวด ๑ หลักการเชิงนโยบาย**

3 ข้อ ๑ รัฐพึงบรรจุเรื่องการผังเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

4 ข้อ ๒ รัฐพึงบรรจุเรื่องการผังเมืองไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาลและแผน
5 การบริหารราชการแผ่นดินให้มีผลผูกพันนำไปสู่การปฏิบัติ

6 ข้อ ๓ รัฐพึงใช้ผังเมืองเป็นกรอบนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ของประเทศและดำเนินการ
7 หรือสนับสนุนการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการในทุกภาคส่วน ให้เป็นไป
8 ตามที่ผังเมืองแต่ละระดับกำหนด

9 ข้อ ๔ หน่วยงานของรัฐพึงจัดทำแผนงานและโครงการ ให้สอดคล้องกับผังเมืองทุกระดับ

10 ข้อ ๕ หน่วยงานของรัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการดำเนินโครงการให้เป็นไป
11 ตามผังเมืองที่กำหนด

12 ข้อ ๖ รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านผังเมืองทั้งในและนอก
13 ระบบการศึกษา เพื่อพัฒนาบุคลากรในหลักสูตรต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับ
14 สถานการณ์การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน

15 ข้อ ๗ รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับการดำเนินการ
16 ในการจัดทำและปฏิบัติทางผังเมือง

17 **หมวด ๒ หลักการพื้นฐาน**

18 ข้อ ๘ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นหลัก

19 ข้อ ๙ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการเข้าถึง
20 สาธารณประโยชน์

21 ข้อ ๑๐ การผังเมืองต้องคำนึงถึงการให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและ
22 แสดงข้อคิดเห็น

23 ข้อ ๑๑ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการป้องกันสาธารณภัย และความสงบเรียบร้อย
24 ของประชาชน

25 ข้อ ๑๒ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน
26 ที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

- 1 ข้อ ๑๓ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการสร้างความเชื่อมโยงในการคมนาคมและ
2 การขนส่งให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
- 3 ข้อ ๑๔ การวางและปฏิบัติตามผังต้องยึดมั่นในหลักวิชาการทางผังเมือง
- 4 ข้อ ๑๕ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงความสำคัญในพื้นที่ที่มีความอ่อนไหว
5 ด้านสิ่งแวดล้อม
- 6 ข้อ ๑๖ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการวางแผนการตั้งถิ่นฐานให้มีความเหมาะสม
7 กับสภาพแวดล้อม ลดความเสี่ยงและความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลง
8 สภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากสาธารณภัย
- 9 ข้อ ๑๗ การวางและจัดทำผังเมืองต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
- 10 ข้อ ๑๘ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการจัดหาบริการขั้นพื้นฐานและพื้นที่สาธารณะ
11 ที่เพียงพอและเหมาะสมให้แก่ประชาชน
- 12 ข้อ ๑๙ การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการจัดให้มีพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่สีเขียว
13 ที่เพียงพอและเหมาะสม
- 14 ข้อ ๒๐ การวางผังเมืองต้องสนับสนุนแนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ
15 และการพัฒนาเมืองแห่งอนาคต
- 16 ข้อ ๒๑ การวางผังเมืองต้องออกแบบวางผังพื้นที่ กลุ่มอาคาร สิ่งก่อสร้าง
17 และโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่น และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม
- 18 **หมวด ๓ หลักการเชิงพื้นที่**
- 19 ข้อ ๒๒ การวางผังเมืองต้องกำหนดเขตสงวน เขตอนุรักษ์ เขตพัฒนา ให้เหมาะสม
20 กับสภาพพื้นที่
- 21 ข้อ ๒๓ การวางผังเมืองต้องคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์
- 22 ข้อ ๒๔ การวางผังเมืองต้องกำหนดพื้นที่สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่
23 ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อชุมชนและ
24 สิ่งแวดล้อม
- 25 ข้อ ๒๕ การวางผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่ต้องคุ้มครองและบำรุงรักษาทรัพยากร
26 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

ข้อ ๒๖ การวางผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่ ต้องดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่
และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรมสถาปัตยกรรม
ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และวิถีชุมชน

โดยมีรายละเอียดธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง และเจตนารมณ์ในแต่ละหมวด ดังนี้

หมวด ๑

หลักการเชิงนโยบาย

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
๑. รัฐพึงบรรจุเรื่องการผังเมืองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	การวางผังเมืองจะเป็นกรอบชี้นำการพัฒนาพื้นที่ทุกระดับในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะทำให้พื้นที่เมืองและชนบทมีความสะดวกสบายมีความเป็นระเบียบสวยงาม ความปลอดภัยของประชาชน ป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ปกป้องรักษาพื้นที่ที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี และมีการจำกัดสิทธิบางประการของประชาชนในเรื่องการประกอบอาชีพ การเลือกถิ่นที่อยู่ การเดินทาง
๒. รัฐพึงบรรจุเรื่องการผังเมืองไว้เป็นส่วนหนึ่งของนโยบายรัฐบาลและแผนการบริหารราชการแผ่นดินให้มีผลผูกพันนำไปสู่การปฏิบัติ	๑) การวางผังเมืองในทุกระดับจะเป็นกลยุทธ์สำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืนในมิติต่างๆ และสอดคล้องกับวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda) การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่อยู่อาศัยและเมืองอย่างยั่งยืน ครั้งที่ ๓ (Habitat III) (ข้อ ๑๕ ค. (๑)) “พัฒนา

<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p> <p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p>	<p>ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง</p>	<p>เจตนารมณ์</p>
<p>18</p> <p>19</p> <p>20</p> <p>21</p> <p>22</p> <p>23</p> <p>24</p>	<p>นโยบายด้านเมืองและนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น”</p> <p>๒) การพัฒนาประเทศให้สามารถพัฒนาก้าวหน้าอย่างยั่งยืน จำเป็นจะต้องมีเรื่องการวางผังเมืองด้วยทุกครั้ง</p> <p>๓) ทุกกิจกรรมมีความจำเป็นที่จะต้องมีพื้นที่รองรับเนื่องจากการพัฒนาประเทศหากมีเพียงมิติด้านเศรษฐกิจและสังคม จะไม่ครอบคลุมให้ประเทศพัฒนาอย่างยั่งยืนได้จำเป็นต้องมีมิติด้านพื้นที่ด้วยเสมอและยังสอดคล้องกับ New Urban Agenda, (Habitat III) (ข้อ ๘๘) “รัฐสร้างความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายและมาตรการของนโยบายในแต่ละภาคส่วน อาทิ การพัฒนาชนบท การใช้ประโยชน์ที่ดิน ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างการบูรณาการในกระบวนการเป็นเมืองและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่บูรณาการด้านการวางผังเมืองและพื้นที่”</p>	
<p>๓. รัฐพึงใช้ผังเมืองเป็นกรอบนโยบายในการพัฒนาพื้นที่ของประเทศและดำเนินการหรือสนับสนุนการพัฒนาประเทศแบบบูรณาการในทุกภาคส่วน ให้เป็นไปตามที่ผังเมืองแต่ละระดับกำหนด</p>	<p>๑) การพัฒนาพื้นที่ของภาครัฐมีทิศทางเดียวกัน ด้วยความเป็นเอกภาพและสอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III (ข้อ ๘๘)</p> <p>๒) รัฐต้องบูรณาการนโยบายของทุกภาคส่วน เพื่อให้การบริหารจัดการบ้านเมืองในแต่ละระดับเป็นไป อย่างเหมาะสม (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๘๘)</p>	

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
<p>๓) รัฐต้องพัฒนานโยบายด้านเมืองและนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๕ ค. (๑))</p> <p>๔) รัฐต้องเสริมสร้างการบริหารกิจการของเมืองที่ดีตลอดจนมีกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลที่เหมาะสม (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๕ ค. (๒))</p> <p>๕) รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวางผังเมืองที่ยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของภาคส่วนระหว่างเมืองและชนบท รวมถึงกลไกความร่วมมือระหว่างเทศบาล (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๙๖)</p> <p>๖) เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๖) การบริหารแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์เป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่</p>	<p>๓) รัฐต้องพัฒนานโยบายด้านเมืองและนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๕ ค. (๑))</p> <p>๔) รัฐต้องเสริมสร้างการบริหารกิจการของเมืองที่ดีตลอดจนมีกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลที่เหมาะสม (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๕ ค. (๒))</p> <p>๕) รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวางผังเมืองที่ยั่งยืนไปสู่การปฏิบัติ และส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันของภาคส่วนระหว่างเมืองและชนบท รวมถึงกลไกความร่วมมือระหว่างเทศบาล (New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๙๖)</p> <p>๖) เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๖) การบริหารแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์เป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่</p>
<p>๕. หน่วยงานของรัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการดำเนินโครงการให้เป็นไปตามผังเมืองที่กำหนด</p>	<p>๑) รัฐสามารถบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการพื้นที่ เนื่องจากในปัจจุบันเมืองมีการขยายตัวออกไปอย่างไร้ทิศทางรुकล้ำไปในพื้นที่ไม่เหมาะสม เช่น พื้นที่เกษตรกรรมสมบูรณ์ในพื้นที่ลุ่มน้ำหลาก ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ประกอบกับการให้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกของรัฐ ทั้งประปา ไฟฟ้า ซึ่งเป็นการลงทุนที่ใช้งบประมาณจำนวนมาก ประสบปัญหา</p>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
	<p>ในการให้บริการกับประชาชนไม่ทั่วถึงไม่มีประสิทธิภาพ</p> <p>๒) สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน New Urban Agenda, Habitat III (ข้อ ๘๗) รัฐส่งเสริมโครงการพัฒนาเมือง อาทิ การขยายตัวของเมือง การเติมเต็มพื้นที่เมือง การฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรม การปฏิรูปและการปรับเปลี่ยนพื้นที่เมืองตามความเหมาะสม</p> <p>๓) สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน New Urban Agenda, Habitat III (ข้อ ๑๑๒) รัฐส่งเสริมโครงการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน เช่น โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยบริเวณศูนย์กลางของพื้นที่ยุทธศาสตร์ของเมือง</p>
<p>๑๔ ๖. รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการ</p> <p>๑๕ พัฒนาองค์ความรู้ด้านผังเมืองทั้งใน</p> <p>๑๖ และนอกระบบการศึกษา เพื่อ</p> <p>๑๗ พัฒนาบุคลากรในหลักสูตรต่างๆ</p> <p>๑๘ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การ</p> <p>๑๙ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และ</p> <p>๒๐ สิ่งแวดล้อมปัจจุบัน</p> <p>๒๑</p>	<p>๑) เพื่อสร้างและปลูกฝังความรู้ความเข้าใจเรื่อง</p> <p>การผังเมืองให้กับภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐในฐานะ</p> <p>ผู้จัดทำและผู้ปฏิบัติ ภาคเอกชน ตลอดจนจนภาค</p> <p>ประชาชน</p> <p>๒) สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน</p> <p>New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๐๒ รัฐต้อง</p> <p>ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านการผังเมืองให้มี</p> <p>คุณภาพ</p>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
	<p>๗. รัฐพึงสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับการดำเนินการในการจัดทำและปฏิบัติทางผังเมือง</p>	<p>๑) ผังเมืองเป็นศาสตร์และศิลป์ของการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ต้องใช้ข้อมูลและองค์ความรู้ทางวิชาการที่หลากหลายสาขา ทั้งนี้ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมเพื่อการวิเคราะห์และการสื่อสารต่อสาธารณะ</p> <p>๒) สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน New Urban Agenda, Habitat III ส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลด้านการผังเมือง และการปฏิบัติให้เป็นไปตามผังเมือง รวมถึงปรับปรุงรูปแบบการวางผังเมืองให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป</p> <p>๓) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๔) พัฒนาระบบผังเมืองของประเทศ และผังเมืองระดับพื้นที่ รวมถึงเทคโนโลยีการจัดการเมือง</p>

หมวด ๒
หลักการพื้นฐาน

ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
<p>๘. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นหลัก</p>	<p>๑) การวางผังเมืองอาจจะมีผลกระทบต่อสิทธิของปัจเจกชน แต่หากเห็นว่าทำให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมก็สามารถทำได้</p> <p>๒) เพื่อให้สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III (ข้อ ๑๕ ค.) รัฐมุ่งมั่นในการพัฒนาเมืองและพื้นที่อย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงประชาชนเป็นหลัก</p>
<p>๙. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการเข้าถึงสาธารณประโยชน์</p>	<p>๑) ต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสถานที่สาธารณะได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุและผู้พิการ</p> <p>๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๔) โดยจัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้สามารถตอบสนองต่อประชาชนทุกช่วงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต</p>
<p>๑๐. การผังเมืองต้องคำนึงถึงการให้ผูมีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและแสดงข้อคิดเห็น</p>	<p>เนื่องจากการวางผังเมืองในพื้นที่ใดๆ ประชาชนและทุกภาคส่วนในพื้นที่นั้น ๆ ถือว่าเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จึงต้องให้ผูมีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมดได้มีส่วนร่วมและแสดงข้อคิดเห็นกับการวางผัง</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III ดังนี้</p> <p>ข้อ ๑๕ ข. พัฒนาและน่านโยบายเกี่ยวกับเมืองไปปฏิบัติตามความเหมาะสมทั้งในระดับชาติและ</p>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
12 13 14	๑๑. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการป้องกันสาธารณภัย และความสงบเรียบร้อยของประชาชน	ท้องถิ่นและมีความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายภาคส่วน ข้อ ๑๕ ค. มุ่งมั่นในการพัฒนาเมืองและพื้นที่อย่างยั่งยืนโดยคำนึงถึงประชาชนเป็นหลัก ๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมทั้งในการวางแผนการพัฒนาเมือง การจัดทำผังเมืองและการบังคับใช้รวมถึงเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาในรูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน
15 16 17	๑๒. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน	ต้องสามารถคุ้มครองประชาชนให้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และป้องกันความขัดแย้งกันในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ (และกิจกรรมต่าง ๆ)
18 19 20 21 22 23 24 25 26	๑๓. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการสร้างความเชื่อมโยงในการคมนาคมและการขนส่งให้ทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ	๑) เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางอย่างทั่วถึงรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๑๓ วางแผนการออกแบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมการเดินทางให้มีความปลอดภัย ข้อ ๑๑๔ ส่งเสริมให้มีระบบคมนาคมขนส่งที่หลากหลายรูปแบบ และมีโครงข่ายที่เชื่อมโยงกัน ข้อ ๑๑๖ สนับสนุนการพัฒนากลไกและกรอบการดำเนินงานของนโยบายคมนาคมและขนส่งที่ยั่งยืน

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
<p>1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13</p>	<p>เจตนารมณ์</p> <p>ข้อ ๑๑๗ ส่งเสริมให้เกิดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานด้านคมนาคมขนส่งและด้านการวางผังเมือง</p> <p>ข้อ ๑๑๘ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาและเพิ่มเครื่องมือทางการเงินในระดับชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงระบบคมนาคมและขนส่ง</p> <p>ข้อ ๑๑๙ ส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมด้านโครงสร้างพื้นฐานและบริการที่สามารถเข้าถึงได้และยั่งยืน</p> <p>๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์</p>
<p>14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26</p>	<p>๑๔. การวางและปฏิบัติตามผังต้องยึดมั่นในหลักวิชาการทางผังเมือง</p> <p>กระบวนการวางผังเมืองเป็นการวางแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีกระบวนการสมบูรณ์ประกอบด้วย การปฏิบัติตามผังทั้งภาคการควบคุม และภาคการพัฒนา ดังนั้น การวางและปฏิบัติตามผัง ต้องกระทำด้วยหลักวิชาการที่เป็นวิทยาศาสตร์ โปร่งใส เพื่อป้องกันการใช้อุดมคติที่ไร้เหตุผลขององค์กรดำเนินการ และสอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๑๕ ค. (๑) พัฒนานโยบายด้านเมืองและนำไปสู่การปฏิบัติทั้งในระดับชาติและท้องถิ่น</p> <p>ข้อ ๑๕ ค. (๒) เสริมสร้างการบริหารกิจการของเมืองที่ดีตลอดจนมีกระบวนการตรวจสอบและถ่วงดุลที่เหมาะสม</p>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24	<p style="text-align: center;">ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง</p> <p style="text-align: center;">เจตนารมณ์</p>
<p>๑๕. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึง ความสำคัญในพื้นที่ที่มีความ อ่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม</p>	<p>ให้มีการอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมและ ระบบนิเวศให้มีความสมดุล ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ในการตั้งถิ่นฐาน ความมั่นคงทางอาหาร การเติบโต ทางเศรษฐกิจ และรองรับกับการเปลี่ยนแปลงสภาพ ภูมิอากาศ</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III ดังนี้</p> <p>ข้อ ๖๗ สนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงที่ดีและ กระจายตัว อย่างเหมาะสมของพื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่ อเนกประสงค์ พื้นที่สีเขียว เพื่อพัฒนาความสามารถ ในการปรับตัวของเมืองเพื่อรองรับภัยพิบัติและการ เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p> <p>ข้อ ๖๘ ให้ความสำคัญกับพื้นที่ปากแม่น้ำ พื้นที่ชายฝั่ง และพื้นที่อื่นที่มีความอ่อนไหวด้าน สิ่งแวดล้อม</p> <p>๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๕) อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่มีความ หลากหลายทางชีวภาพสูง ชนิดพันธุ์สัตว์ป่า และ พันธุ์พืชเฉพาะถิ่น สัตว์ป่าและพันธุ์พืชหายาก</p> <p>๓) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง</p>

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15	<p>ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง</p>	<p>เจตนารมณ์</p>
<p>16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28</p>	<p>๑๖. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการวางแผนการตั้งถิ่นฐานให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ลดความเสี่ยงและความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบจากสาธารณภัย</p>	<p>การตั้งถิ่นฐานอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความน่าอยู่ เป็นการป้องกัน และบรรเทาภัยพิบัติ และรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๗๙ ส่งเสริมการปรับตัวและการลดความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับนานาชาติ ชาติ ภูมิภาค และท้องถิ่น</p> <p>๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในพื้นที่สำคัญ ได้แก่ พื้นที่ชุมชนเมืองและสิ่งปลูกสร้างพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจและประวัติศาสตร์</p>
<p>16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28</p>	<p>๑๗. การวางและจัดทำผังเมืองต้องคำนึงถึงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ</p>	<p>สร้างความสมดุลและยั่งยืนของการใช้ทรัพยากรน้ำ</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๗๒ การวางและจัดทำผังเมือง และแนวปฏิบัติในการพัฒนาเชิงพื้นที่ต้องบูรณาการการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ</p> <p>๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๕) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศ</p> <p>๓) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการคุณภาพน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำอย่างครบวงจร โดยลดการเกิดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด</p>

1	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
<p>2 ๑๘. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึง</p> <p>3 การจัดหาบริการขั้นพื้นฐานและ</p> <p>4 พื้นที่ สาธารณะที่ เพียงพอและ</p> <p>5 เหมาะสมให้แก่ประชาชน</p> <p>6</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p>	<p>เพื่อให้ประชาชนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี</p> <p>มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสะดวกสบาย และความ</p> <p>ปลอดภัยในการดำรงชีวิต</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๙๙ สนับสนุนการวางผังเมืองที่นำไป</p> <p>ปฏิบัติได้โดยมุ่งเน้นเรื่องที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย</p> <p>ที่เหมาะสมกับความสามารถในการซื้อได้ และบริการขั้นพื้นฐาน</p> <p>รวมทั้งพื้นที่สาธารณะ</p> <p>๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>ในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์</p> <p>เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจหลัก</p> <p>และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของทุกกลุ่มในสังคม</p>	
<p>16 ๑๙. การวางผังเมืองต้องคำนึงถึงการจัด</p> <p>17 ให้มีพื้นที่เปิดโล่งและพื้นที่สีเขียว</p> <p>18 ที่เพียงพอและเหมาะสม</p> <p>19</p> <p>20</p> <p>21</p> <p>22</p> <p>23</p> <p>24</p> <p>25</p> <p>26</p> <p>27</p>	<p>การตั้งถิ่นฐานอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีมีคุณภาพชีวิตที่ดี</p> <p>มีความน่าอยู่และเป็นการป้องกันภัยพิบัติและรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๖๗ สนับสนุนให้เกิดการเข้าถึงที่ดีและกระจายตัว</p> <p>อย่างเหมาะสมของพื้นที่เปิดโล่ง พื้นที่อเนกประสงค์</p> <p>พื้นที่สีเขียว เพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของเมือง</p> <p>เพื่อรองรับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ</p> <p>๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๕)</p> <p>เพิ่มพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชุมชน</p>	

1 2 3 4 5	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17	<p>๒๐. การวางผังเมืองต้องสนับสนุน แนวทางการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ และการพัฒนาเมืองแห่งอนาคต</p>	<p>๓) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ในด้านการเพิ่มพื้นที่สีเขียวของเมือง การวางผังเมืองเพื่อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ สนับสนุนการพัฒนาการเพิ่มเมืองสีเขียว</p> <p>เกิดการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อม กระตุ้นให้เกิดการเจริญเติบโตทาง เศรษฐกิจของเมืองอย่างยั่งยืน</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๖๖ สนับสนุนแนวทางการพัฒนาเมือง อัจฉริยะ ซึ่งใช้ประโยชน์จากการเป็นสังคมดิจิทัล พลังงานสะอาด และเทคโนโลยี รวมถึงนวัตกรรม เทคโนโลยีการขนส่ง</p> <p>๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านขนส่ง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และ การพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล</p>
18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28	<p>๒๑. การวางผังเมืองต้องออกแบบวางผัง พื้นที่ กลุ่มอาคาร สิ่งก่อสร้าง และ โครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่น และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม</p>	<p>เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ป้องกันและบรรเทาปัญหาภัยพิบัติ และประชาชนมี ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน</p> <p>๑) สอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติไว้ใน New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๑๐๑ บูรณาการแนวทางการปรับตัวและ บรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติ และ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านการวางผังเมือง ครอบคลุมไปถึงการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การออกแบบพื้นที่ อาคาร สิ่งก่อสร้าง การบริการ และโครงสร้างพื้นฐาน</p>

1	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
2		๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
3		แห่งชาติ ในด้านการปรับปรุงกฎหมายและพัฒนา
4		โครงสร้างพื้นฐานเมือง เพื่อรองรับการเติบโตที่เป็น
5		มิตรกับสิ่งแวดล้อมจัดทำผังเมือง ปรับปรุง
6		เทศบัญญัติท้องถิ่นและกฎหมายควบคุมอาคาร

หมวด ๓

หลักการเชิงพื้นที่

9	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
10	๒๒. การวางผังเมืองต้องกำหนด	<p>หลักการวางผังเมืองเน้นเรื่องการพัฒนาองค์รวม</p> <p>อย่างยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม</p> <p>ประชากร สิ่งแวดล้อม โดยมีพื้นที่เป็นที่รองรับ</p> <p>กิจกรรมต่างๆ การกำหนดเขตพื้นที่ให้ชัดเจน เป็น</p> <p>การช่วยบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>ทรัพยากรดินเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด พื้นที่ที่</p> <p>มีคุณค่าจึงควรเน้นรักษาไว้ให้เป็นมรดกของประเทศ</p> <p>สืบไป ในขณะที่เขตพัฒนาต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจน</p> <p>เหมาะสมและเพียงพอกับการขยายตัวของประชากร</p> <p>ในเมือง และการที่ประชาชนจะได้รับบริการ</p> <p>สาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง</p> <p style="text-align: center;">๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda,</p> <p style="text-align: center;">Habitat III</p> <p style="text-align: center;">ข้อ ๖๘ การวางและจัดทำผังเมืองต้อง</p> <p>คำนึงถึงการอนุรักษ์และรักษาระบบนิเวศ เพื่อให้เกิด</p>
11	เขตสงวน เขตอนุรักษ์ เขตพัฒนา	
12	ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่	
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		

1 2 3 4 5 6	7 8 9 10 11 12 13 14 15 16	17 18 19 20 21 22 23 24 25
ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์	
	<p>การพัฒนาเมือง การตั้งถิ่นฐาน และการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน</p> <p>๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในด้านการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเป็นระบบ</p>	
<p>๒๓. การวางผังเมืองต้องคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความสมบูรณ์</p>	<p>เพื่อธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของอาหารเนื่องจากเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าความสมบูรณ์ จึงควรคุ้มครองไว้เป็นมรดกของชาติ ให้เหมาะสมกับบทบาทของประเทศ</p> <p>๑) สอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III ข้อ ๑๒๓ รักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่สมบูรณ์เพื่อความมั่นคงทางอาหาร</p> <p>๒) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑) ภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคการผลิตที่สำคัญและมีกระบวนการที่อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมจึงต้องกำหนดที่ตั้งที่เหมาะสมโดยไม่รบกวนกิจกรรมอื่นและสอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>๒) ผังเมืองต้องส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โดยไม่กระทบต่อชุมชน รวมถึงพื้นที่เกษตรกรรมรอบนอกชุมชน</p>
<p>๒๔. การวางผังเมืองต้องกำหนดพื้นที่สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ และผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม</p>		

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11	ธรรมนูญว่าด้วยการผังเมือง	เจตนารมณ์
12 13 14 15 16 17 18 19 20 21	<p>๒๕. การวางผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่ ต้องคุ้มครองและบำรุงรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่า ในทางธรรมชาติ</p>	<p>ทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าเป็นมรดกของ ประเทศที่สำคัญจะเป็นที่มาของแหล่งรายได้สำคัญ ของชาติในอนาคต</p> <p>๑) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ยุทธศาสตร์ที่ ๕) การสร้างการเติบโตบนคุณภาพ ชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม</p> <p>๒) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ในด้านการจัดสรรการใช้ประโยชน์ที่ดิน อย่างเป็นระบบ และการอนุรักษ์ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ</p>
	<p>๒๖. การวางผังเมืองและการพัฒนาพื้นที่ ต้องดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่ และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่า ในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และวิถีชุมชน</p>	<p>ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีวัฒนธรรมเป็นของ ตนเอง และมีประวัติมายาวนาน จึงควรเก็บรักษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ เพื่อให้รุ่นหลังได้ทราบถึง ประวัติศาสตร์และเรื่องราวที่ผ่านมาและสอดคล้องกับ New Urban Agenda, Habitat III</p> <p>ข้อ ๘๗ ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์มรดกทาง วัฒนธรรม</p> <p>ข้อ ๑๒๔ และ ข้อ ๑๒๕ การวางผังด้านการใช้ ประโยชน์ที่ดินและการพัฒนาเมืองต้องคำนึงถึงความ หลากหลายทางวัฒนธรรมและสภาพแวดล้อม</p>